

# TORONTAI

Ára <b>1</b> Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel Becskerek, Obiliteva (Zapolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:		Ára <b>1</b> Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Egész évre . 300 D Negyedévre . 75 D Félévre . . . 150 D Havonta . . . 25 D	

## Feloszlatják a horvát köztársasági parasztpártot.

Letartóztatják az összes vezetőiket. — Lefoglalják a párt irattárát. — Beszűntetik a lapjait.

### A kormány az esti órákban kiadta az obznanát.

Beograd, jan. 3.

Az utóbbi két napon úgy a kormánypárti, mint az ellenzéki politikuskok meg voltak róla győződve, hogy nem adnak ki semmiféle obznanát a horvát köztársasági párt ellen és legfeljebb az államvédelmi törvény rendelkezéseinek szigorított betartására hívják fel a hatóságokat. Ezt bizonyította Pribicevity Szvetozár közoktatásügyi miniszter Zágrebban tartott beszéde is, amelyben határozottan cáfolta az obznaná kiadásának a tervét és ehhez a véleményhez mindenben esatlakozott a független demokráta-párti „Rees” egyik legutóbbi számában megjelent tudósítás is.

Annál váratlanabban, meglepetés-szerűen hangzott a késő esti órákban eltejtett hír, hogy a kormány kiadta a sokat cáfolt obznanát. Már a délelőtti, de különösen a délutáni órákban fordulat volt érezhető, a miniszterelnökségen szakadatlanul tárgyalások folytak és a tanácskozás külső képe is már elárulta, hogy a kormány rendkívüli intézkedésekről tárgyal. Az egyelőre minden pozitívumot nélkülöző hír, az esti órákban tartott és hosszúra nyúló minisztertanácsi üléssel megerősítést nyert. A miniszteri konferencia után az újságírók valóságos ostromot intéztek a miniszterek ellen és felvilágosítást kértek az értekezlet eredménye felől, a kormány tagjai azonban hajthatatlanok maradtak és minden információt megtagadtak.

Tíz órakor este Makszimovity Bózsó belügyminiszter magához kérte a sajtó képviselőit és átadta nekik a minisztertanács döntését, — az obznanát. Együttal tájékoztatta őket az ülés lefolyásáról is.

Makszimovity belügyminiszter elmondta, hogy a minisztertanács elé terjesztette az obznaná kiadására vonatkozó javaslatát, melynek előszavában kifejti, hogy milyen indokok alapján tartja szükségesnek a horvát köztársasági parasztpárt ellen életbeléptetendő rendkívüli intézkedéseket.

Javaslatában elmondja, hogy a horvát köztársasági parasztpárt elnöke Radics Szepten, Kcsutity nevű titkárával hosszabb ideig külföldön tartózkodott, meg nem engedett propaganda terjesztése céljából, majd

a pártvezér Moszkvába utazott, ahol pártját belépette a parasztnacionáléba, mindamelllett hogy tudta, hogy az a kommunista pártnak egyik szerves része. A kommunista internacionálé és a horvát köztársasági párt szoros összeköttetésben állottak. A horvát köztársasági párt alelnöke, dr. Macsek, 1924 szeptember 13-án Bécsben járt és éjnek idején titokban meglátogatta az ottani szovjet követet, akivel hosszabb tanácskozott. Mindezeket kivül a horvát köztársasági parasztpárt tényekkel bizonyíthatólag összeköttetésben állott a macedón forradalmi szervezetekkel és Bulgáriában lakó vezéreikkel abból a célból, hogy Délszerbiát kihalítsák az SHS állam területéből. Radics

Szepten és több képviselőtársa ezen kívül munkatársa a Bécsben megjelenő „Balkán Föderáció” című lapnak, amelynek célja ugyancsak Dél-szerbia elszakításának előmozdítása. A horvát parasztpárt végül szisztematikusan szervezett propagandát vezetett a katonák között, hogy azokat a bevonulástól eltérítse és az engedelmesség megtagadására bírja. Vezetői népgyűléseken is izgattak a hadsereg ellen. Mindezeknél fogva azon meggyőződésben, hogy az egységes állam, különösen azonban a horvát nép érdekében tesz, amely nem tudta, hogy mily bünteteket követ el a parasztpárt működésével, a következő előterjesztéssel járultam a minisztertanács elé:

**A horvát köztársasági-párt, — amely a falusi internacionáléba való beépítésével a kommunista internacionáléban szervi része lett — azonnal feloszlatandó.**

**A jövőben betiltandó az említett párt minden népgyűlése, konferenciája, megakadályozandó hirdetésméneinek, könyveinek és újságjainak megjelése.**

**A horvát köztársasági-párt ellen a legszigorúbban végrehajtandó az államvédelemről szóló törvény 18-ik szakasza.**

**Azonnal lefoglalando a horvát parasztpárt irattára, újságjai, közlései és egyéb írásai.**

**Sürgösen bünvádi eljárás alá vonandók a bánati köztársasági párt vezetői.**

A javaslatot Makszimovity Bózsó belügyminiszter írta alá. A minisztertanács december 23-án foglalkozott az előterjesztéssel, azt változtatás nélkül elfogadta, de csak az este tartott miniszteri konferencia után hozta nyilvánosságra.

Mivel az obznaná csak késő éjjel jelent meg, még nem tudni milyen benyomást keltett az egyes politikai körökben.

Délelőtti jelentés szerint a belügyminiszter máris elrendelte az összes Radics-párti vezetők azonnali letartóztatását.

Az államvédelmi törvény 18-ik szakasza, melyre az obznaná második pontja hivatkozik, kimondja, hogy közszolgálatot nem teljesíthetnek, nem lehetnek országgyűlési képviselők és önkormányzati testületi tagok mindazok, akik a kommunista pártnak és általában minden olyan szervezetnek tagjai, amelyek a törvény rendelkezései alapján nem folytathatják működésüket.

Lapzartakor jelentik: A „Politika” zágrebi munkatársa felkereste lakásán dr. Macsaket, a horvát köztársasági-párt alelnökét, aki kijelen-

tette, hogy már az éjjel értesült az obznaná kiadásáról. Ugy érzi, hogy ő az első között lesz, akiket lefognak tartóztatni. A lakásán marad — mondotta végül — és nyugodtan várja a hatóságok intézkedését.

### Ausziát agyonsporolják.

A „Torontai” tudósítójának távirata

Bécs, jan. 1.

Takarékossági szempontból a közhivatalokba a hétév munkaidőt akarják bevezetni, amely esetben a tisztviselők husz százaléka feleslegessé válik.

A kormány továbbá teljesen meg akarja szüntetni a hadügyminisztériumot és a földművelésügyi minisztériumot és mindkettőt a belügyi tárcába olvasztaná be. Ennek az intézkedésnek az az oka, hogy a Népszövetség további létszámapasztást sürget.

### A kölni zóna ügye.

A „Torontai” tudósítójának távirata

Bécs, jan. 1.

A kölni zónát, amint ismeretes, az entente januárban nem üríti ki, mint ahogy azt annakidején kilátásba helyezte. Az erről szóló jegyzéket Németországnak január 6-án fogják átadni.

### Külföldön lakó SHS állampolgárok

nem utazhatnak be az idén az Egyesült-Államokba.

— A „Torontai” tudósítójától. —

Becskerek, jan. 2.

Az Egyesült-Államok a múlt évi nyarán hozott bevándorlási törvényükben, mint ismeretes, megszigorították az Unió államaiba való beköltözködést. Az új törvény rendelkezései 1924 június elsejével léptek életbe és így a most kezdődő kivándorlási ciklusra már érvénytelen bírnak. A szociálpolitikai minisztérium zágrebi kivándorlási ügyosztálya még régebben bekérte volt az egyes közigazgatási hatóságoktól az Egyesült-Államokba kivándorolni szándékozó felek kérvényét, amelyeket azok a benyújtás idejének sorrendjében továbbítottak is. A beküldött folyamodványok felett nagyobbára meghozta már döntését és megadta hozzájárulását az utlevél kiállítására. Félreértések elkerülése végett megjegyezzük, hogy a közigazgatási hatóságok csak annyi kérvényt küldtek be, a mennyi a kvótából a kérdéses ország részre esik, hozzáadva még tíz százalékot. Világosabban kifejezve például a Bécska, ahonnan ötszáz kivándorló mehet ki évente az Unióba, csak ötszázötven folyamodványt továbbított a zágrebi ügyosztály címére, mely ilyenformán csak ezek felett határozhatott.

Mivel a kvóta rendkívül alacsony és az SHS államból csak igen kis számú kivándorlót engednek be az Egyesült-Államokba, természetesen hamar betelt a maximális létszám, miután pedig az SHS állam belterületének lakossága egymaga igénybevette a teljes kvótát, abból nem eshetik üres hely a külföldön élő SHS állampolgárokra, illetve szerbekre, horvátokra és szlovénekre.

Tegnap érkezett meg Becskerekre az erre vonatkozó értesítés, mely kifejezetten kimondja, hogy külföldön lakó SHS polgár, amennyiben még korábban nem folyamodta meg, nem utazhat be ez évben az Egyesült-Államokba az SHS állam kvótája terhére.

## Szilveszter.

Rossz jósnak bizonyultak, akik azt jövendölték, hogy a rossz gazdasági viszonyok, a nyomasztó pénzügyi helyzet fekete Szilvesztert fog teremteni. Bizony meg se látszott a fekete hangulat sehol. Minden mulakóhely tömve volt. Ahol a „Toronto” fürgé krónikása eljárt az év utolsó éjszakáján, minden mulatóhelyiségben egymás hegyin-hátán ültek az emberek, jó kedvvel temették a szerencsétlen 1924-ik esztendőt és bizakodva, boldog reményekkel néztek a rózsaszinben hajnalodó 1925. év elé.

### A Kaszinóban.

Az öreg Kaszinó viharvert falai már sok mulatságot láttak és a tegnapi Szilveszter-est bizonyára nem maradt el eddigi társai mögött. Nagyszerű műsor előzte meg a táncot, előkelő közönség töltötte meg zsufolásig a termeket. Pezsgő jókedv, muzsika, tánc, mámor — úgy, hogy még a legsavanyubb ember is rózsaszinben látta a világot és ott is maradt megnézni, hogy reggel tényleg rózsaszinben kel-e föl a nap az új évben.

A nagy izléssel ügyesen összeválogatott műsor, amely Vajda Lajos tanár rendezői érdeme, mindvégig lekötötte a közönség figyelmét és érdeklődését. Nem muló sikert aratott Dimitrijevit Milena, akinek táncai, kosztümjei, kiforrott művészi produkciója valóságos csodálatba ejtettek mindenkit. Petrás Gabi egy díság táncban olyan bájos volt, mint egy megelevenedett szép, angol kép. Grób Magda Takácsal előadott duettje művészi kiállításban elsőrangú volt. A négy bájos Barrison nővér mutatkozott be ezután: Czinner Anikó, Oláh Jolán, Várady Ibolyka és Várady Aranka személyében, akik férfitársaikkal, Balás Ivánnal olyan kecses és bájos amerikai táncot mutattak be, hogy alig győzték a tapsokat megköszönni. Pértty Szóka, ez a kiváló előadóművész, mondott el művészi megjárással egy kis monológot, majd Horváth Sándorné nagy művészi megérzéssel, gyönyörű iskolázottsággal énekelt el néhány szerb és magyar műdalt. Kerschner Imre szép hanganyaggal, ötletesen énekelt el egy német kuplét. Hajdu Vince mint elsőrangú táncos mutatkozott be, Kohn Sándor ugyancsak figyelmes táncosként prezentálta magát. A változatos és gazdag műsort Horváth Imre és Hajdu Vince tót táncra fejezte be, amelyet megelőzőleg Bárány Kuki, Takács Ferenc és Hajdu Vince mutattak be a közönség folytonos harsogó nevetése közben. Salamon Béla: Ófelsége szobája című tréfáját. Az összes ének- és táncszámok befánitását Vajdáné B. Rózi végezte, aki egyúttal a zongorakíséretet is művészettel és izléssel látta el az előadáson.

### A Korona-szállóban.

A Korona-szálló termeiben a Zenekedvelők Egyesülete tartotta Szilveszter-estélyét. Buttel Domokos, Schneider Anna, Gomilkovich József, Kovács Antal és Drágán József egy szerb vigjátékot mutattak be nagy művészi érzékkel és harsogó derűltséggel. A zenészközvetítőnél című jelenetben, amely valósággal a nevetés orkánját tá-

## Uj lakásbizottságot neveztek ki Becskerekre.

— A „Toronto” tudósítójától. —

Becskerek, jan. 2.

Alekszty Bogoljub polgármester a lakástörvény 25-ik szakaszában nyert jogával élve, január elsejével új lakásbizottságot nevezett ki az eddigi helyébe, melynek megbízatása tudvalevőleg az év végével megszűnt. A kinevezés megtörténte előtt bekérte a háztulajdonos és lakók egyesületének javaslatát, a két helyi fiók által benyújtott előterjesztést azonban csak részben vehette figyelembe. Az új lakásbizottság névsora a következő:

Elnök: Alekszty Bogoljub polgármester. Alelnökök: Nadaski Gyuró főjegyző és Rajity Tima városi tanácsnok.

Háztulajdonos tagok: Dr. Erdélyan Pera nyug. pénzügyi főtisztviselő, Gyukity Ljubomir földbirtokos, Teodorovity Gavra földbirtokos, Oszty János vendéglős, Weiterschan Péter magánzó, Grunesity Dusan tanító, Lackovics Gyula nyug. tiszt-

viselő, Gojkov Toso földművelő, Götj István cipész, Dimitrijevit Pantá földművelő, Sztanojevit Milos tanár, Vukov Jevta kádármeester.

Lakbérlo tagok: Bogdanov Vaszta tanár, Markovity Borivoj törvényszéki bíró, Zsivanovity Gavra, Rakity Laza munkásbiztosítópénztári tisztviselő, Rajity Tima városi tanácsos, Haupt Béla, a köztisztviselők fogyasztási szövetkezetének üzletvezetője, Hódi János kereskedő, Tosovity Mihajló tanító, Breszlauer Martin munkás, Szibinac Milán törvényszéki tisztviselő, Grlity Sztvan postafőnök, Bróder Alekszander városi tisztviselő.

Az új bizottsági tagok ma vagy holnap teszik le az esküt. Ennek megtörténte után a bizottság röviden megtartja alakuló ülését és megválasztja kebeléből a lakásbizottságot.

masztotta a közönségben. Ripka Imre, Horváth, Stefkovich, Láng János, Lenhardt, Jäger és Horváth mutattak be nagyszerű kabinettfigurákat. Agh Ilus, ez a szimpátiikus fiatal énekesnő Buttel Domokossal a Marica grófnő operetéből énekelt egy duettet nagy temperamentummal. Weibl Mariska, Baranyai Laura és Hegyesi Artur a Fekete huszárok operette tereptjéit énekelték el nagy sikerrel. Schneider Anna és Heuring Ferenc a Nótás kapitányból énekelték egy duettet, míg Agh Ilus, Baranyai Laura és Hegyesi Artur a Kék postakocsi operette tereptjéivel arattak megérdemelt nagy tapsokat. A kitünős műsort, amelynek rendezéséért Ripka Imre karmestert illeti az elismerés. Harmath Imre A nadrág című tréfája fejezte be, amelyben Buttel Domokos, Weibl Rózi, Moker Lipót és Nagy Lajos arattak megérdemelt sikert.

### A Balkán mozgóban.

A Balkán Bioszkopban a Tüdövéz elleni Liga javára rendeztek Szilveszter-estét.

A műsort Mautner Joki szerb, Ruesz Ferenc német és Nyárai Rezső magyar konferálása vezette be, a melyben azt az újítást honosították meg, hogy egyszerre beszéltek mindhárman, de végül is a szerb konferenciér, aki legjobban bírta szeszaj „kibeszélte” két versenytársát és így győztesként fentmaradt a színpadon. Trebity Manó szerb és magyar kupléi következtek ezután, majd Kovacsik Aranka cselédkupléi mosolygatták meg a közönséget. Flott Ilus és Gerő Miklós „Csak a mama ne lássa” című énekes táncos duettel nagy és megérdemelt sikert arattak, hasonlóképpen nagy siker koronázta Kovacsik Aranka Kirschner Panna és Mautner Joki hollandi táncát is. Nyárai Rezső kupléi ezuttal is fénypontjai voltak az estélynek és meleg, lelkes ovációra ragadtatták el a közönséget. A „Kék mazur”-ból vett énekszámok, amelyeket Ruesz Ferenc adott elő, újabb bizonyosságai voltak előadójuk

elismert tehetségének. Méltóképpen osztozkodtak a sikerben Mautner Joki s Heinrich Hilda, mondain táncukkal, a közkedvelt Flesch Lipót „Dzsingula” című kupléjával, Kovacsik Irmus két remekű előadott műdalával, valamint Maurics János szerb és magyar énekszámával. A nagyszerű műsort, mely mindvégig nagy derűltségben tartotta a zsufolásig megtelt Balkán mozi közönségét, Uray Dezső egyfelvonásos bohózata — „Megesaltam magát” — fejezte be, melyben Heinrich Hilda, Kirschner Panni, Trébics Manó, Csath Zoltán és Nyárai Rezső aratott nagy sikert.

### A Lloydban.

A Lloyd egyesületben társas estélyi vacsora volt, amelyen nyolevan tag vett részt, akik a legjobb hangulatban maradtak együtt a reggeli órákig.

### A Club-kávéházban.

A Club-kávéházban a Szilvia Sportegylet tartotta meg a Szilveszter. Természetesen óriási közönség volt jelen a Szilviájának ebben a törzshelyiségében.

A Róza-kávéház és a cukrászda is zsufolásig volt mulatókkal, akik mind az 1924. év bántatát temették vidám zenés boros torral.

De az összes kiskoresmák is bőven kivették a részüket a Szilveszterből, mert még reggel 9 órakor is elég tegnapi ember dülöngött az utcán, aki kissé tubuzgón találta megünnepelni Szilveszter apót.

A kormány cáfolja az új adómegethelések tervét. Beográdból jelentik: A pénzügyminisztérium kabinetirodája kommunikét adott ki, melyben erősen megcáfolja a „Pravda” legújabb számában megjelent tudósítást, mely szerint a kormány a tisztviselők fizetésére pótdótot szándékozna kivetni, új illetékek és adónemek bevezetését tervezné és az ellenőrző alapból öt millió dinárt pártélokra fordított volna.

## A Szabad Liceum megkezdte működését.

— A „Toronto” tudósítójától. —

Becskerek, jan. 2.

A Bánati Magyar Közművelődési Egyesület az idén újra a programjába veszi a már hagyományjal bíró, kedvelt és állandóan erősen látogatott liceális előadásokat. Husz évvel ezelőtt kezdte meg a liceális előadások rendezését és most a huszadik évfolyamában is éppen olyan szeretettel rendezi meg Becskerek közönsége részére, amelyen szeretettel fogja a város lakossága is — remélhetőleg — a Kaszinó kistermét az előadások alkalmával felkeresni. Az első előadást a közművelődési egyesület vezetősége január 4-ikére, vasárnap délután fél négy órára tűzte ki, amely alkalommal két igen érdekes felolvasásban lesz része a közönségnek. Várkonyi József festőművész „A művészetekről általában” beszél és ismertetni fogja a művészeteket a klasszikus aranykortól a mai impresszionizmusig, míg a magyarság egyik hallhatatlan nagyságával, Munkácsy Mihállyal Kovács István pápai preláthus foglalkozni.

Az előadás pontosan kezdődik. Gyermekeket még szülőik kíséretében sem engednek be. Belépődíj nincs.

## Február közepére várható a katonai behívások.

Nem érkezett még rendelet az 1904. évfolyam bevonulására.

— A „Toronto” tudósítójától. —

Becskerek, jan. 2.

A múlt év szeptember elején sorozták le Becskereken az 1904-ben született katonaköteleseket, valamint azokat, akiket a korábbi ujoncozások alkalmával alkalmatlanoknak találtak. Még szeptember hónapban befejezték a Bántás valamennyi községében a sorozásokat és azóta elvégezték az alkalmasoknak talált katonakötelesek jegyzékai körüli munkálatokat is, úgy hogy most már semmi akadály sem hátrulhat a legfiatalabb korosztály behívása elé.

Az elmúlt esztendőben a bevonulások február elsején kezdődtek meg. A dátum közelsége folytán aktuálissá vált a kérdés, hogy az idén mikor hívják be az ujoncokat.

Illetékes helyen érdeklődésünkre kijelentették, hogy az 1904-es évfolyambeli katonakötelesek bevonulására vonatkozólag még nem érkezett semmiféle értesítés vagy rendelet. A választásokra való tekintettel azonban valószínűnek tartják, hogy a behívások ideje február hó közepére tolódik ki. Teljes bizonyossággal ez ma még nem állítható, a jelek azonban arra mutatnak, hogy a bevonulásokat minden körülmények között később fogják eszközölni. Hogy csoportokban történik-e a bevonulás vagy pedig egyszerre, arra nézve sines semmi pozitívum, mivel azonban az eddigi bevonulások az előbbi rendszert állandósították, minden valószínűség mellett szól, hogy ettől az idén sem lesz eltérés.

# HIREK

## Borsodi Lajos 25 éves írói jubileuma.

A Torontál az idén a jubileumok esztendejét üli. Alig pár napja, hogy dr. Brájer Lajosnak, a Torontál éveken át volt felelős és főszerkesztőjének negyvenesztendő ujságírói működéséről emlékeztünk meg és ma már egy újabb fordulóhoz értünk.

Ma van huszonöt éve annak, hogy Borsodi Lajos első írása napvilágot látott a Torontál hasábjain. Az alig tizenhatesztendő ifjunak egy verse jelent meg akkor, amelyben a letűnt századot bucsuztatta oly mély gondolatokkal, oly sok érzéssel, oly szárnyaló lendülettel, annyi költői elhivatottsággal, hogy már akkor nagy jövőt jósolt mindenki a fiatal poétának. Borsodi Lajos írói fejlődése azóta szorosan egybeforrt a Torontállal. Itt jelentek meg az első versek után az eleven, színes tollal megírt novellák, majd amikor hat hét éves távollét után — amely idő alatt budapesti szerkesztőségeknek volt Borsodi Lajos értékes tagja — végleg Beeskereken telepedett le, állandóan hűséges munkatársa maradt a Torontálnak. Nem is szólva a legkülönbözőbb ujságírói működéséről, amelynek során valahány cikke megjelent, abban mindig volt eredetiség, mindig volt ujszemponthoz való megfigyelés, csak a hangulatos, poétikus Heti kronikákra, egy-egy mesteri kézzel megírt és biztos érzékkel felépített páros jelenetére, vagy elbeszéléseire kell gondolnunk, ezekkel a közönség szeretetében mindmaig megmaradt legmeghitebb írójának. A napi politika forgatagából, a társadalmi élet mozgalmából mindig talált témát Borsodi Lajos és ha vezércikkét megírta, az mindig sokaknak szerzett igaz gyönyörűséget.

Huszonötszázötödik jubileumát Borsodi Lajos talán még nagyobb munkabírással megáldottan, ugyanolyan frissen érte meg, mint amilyen volt ujságíróskodásának első napján. A huszonötszázötödik munka nem szántott redőket az arcára, tiszta maradt a látása, épen maradt a szíve, csorbítatlanul meg van benne az a csodálatos erő, mely egyedül képes arra, hogy hozzáférkőzzék a szívek, a lelkek ezreihez.

A mai évforduló alkalmából mi is igaz szívvel sorakozunk azok közé, akik elismeréssel és tisztelettel adóznak huszonöt éves írói működésének.

— január 2.

Ujévi tisztelgés. A beeskereki római katolikus hitközség egy küldöttsége járt tegnap dr. Várady Imre elnökkel az élen Rodics P. Rafael érsek lakásán, hogy a katolikus lakosság újévi szerencsekívánásait tolmácsolja. Az érsek azonban nem tartózkodik jelenleg Beeskereken és így a tisztelgés elmaradt. A küldöttség ezután Kovács István pápai prelátust kereste fel, akit dr. Várady Imre meleg szavakkal üdvözölt az újévi üdvözlés alkalmával és a város katolikus közönségének szívből jövő jókívánásait tolmácsolta. Kovács prelátus meghatóttan mondott köszönetet és kérte őket, hogy viszont kívánalmait eljuttassa egyházközsége összességének.

## Elfogadták Torontál-Temes-megye 1925. évi költségvetését.

Vita a tisztviselők ruhasegélye körül. — A királyi nászajándék sorsa. — Az utalap költségvetése. — Torontál-Temes-megye közgyűlése.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, jan. 2.

Szerdán délelőtt kilenc órai kezdettel tartotta meg Torontál-Temes-megye törvényhatósági bizottsága 1924. évi utolsó ülését Rajity Szvetisláv alispán elnöke alatt. A közgyűlést, amelyen a nagyfontosságú tárgysorozatba való tekintettel szép számban vetek részt a törvényhatósági bizottsági tagok, az elnök elispán nyitotta meg, akinek üdvözlő szavai után áttértek a napirendre.

Dr. Zupkovity Pavel főjegyző felolvasta az újonnan kinevezett és felmentett törvényhatósági bizottsági tagok névsorát, majd az udvarnagi hivatalnak a király megbízásából írt köszönő levelét, amelyben az uralkodó nevében a megye hódoló feliratát köszöni meg.

A tárgysorozat következő pontja a tisztviselők ruhasegélye, amely hosszú, de mindvégig nyugodt hangú vitát váltott ki. Ennek a pontnak tárgyalásán a vármegyei tisztviselők nem vettek részt és ezért a közgyűlés ad hoc elnököt választott dr. Gavrilá Emil ny. főispán személyében. Az előadói javaslat, amelyet dr. Zupkovity Pavel főjegyző ismertetett, a tisztviselői ruhasegélyt a megyei tisztviselőknél kivül azokra a pénzügyigazgatósági és beograd-kerületi tisztviselőkre is ki akarta terjeszteni, akik a megyei költségvetés terhére illetményeket vesznek fel. Jaksity Zsárkó dr. törvényhatósági bizottsági tag hosszabb felszólalásában ellenezte a ruhasegély kiterjesztését és azt javasolta, hogy azt csak azoknak a tisztviselőknek adják meg, akik a régi megyei rendszer szerint is, mely még ma is fennáll, megyei hivatalnokok. Az elnök, dr. Rajity Tósa, Zsivanovity Gavra és többeknek hozzászólása után szavazást rendelt el. A közgyűlés két szavazattöbbséggel az állandó választmány javaslatával szemben dr. Jaksity Zsárkó indítványát fogadta el.

Ugyancsak hosszú vita keletkezett az 1925. évi megyei költségvetés körül is. Dr. Jaksity Zsárkó ennél a pontnál újolag felszólalt és éles bírálat tárgyává tette a belügyi kormány eljárását abban a vonatkozásban, hogy egyik napról a másikra változtatja a közigazgatási tisztviselőket, főleg a jegyzőket a Vajdaság területén. Beszédés példá-

Beeskerek és Budapest között megindult a telefonforgalom. Megírta a „Torontál”, hogy a postaügyi minisztérium utasítására megindult Beeskerek és Budapest, valamint Velikakikinda, Szubotica, Szombor, Vinkovei és Osijek között a telefonforgalom. A vajdasági városok bekapcsolásának első napja tegnap volt. Beeskerekről az újévi ünnep dacára is hatán kértek és kaptak budapesti számokkal kapcsolást. Az első fél boldog újévet kívánt Pesten lakó anyósának. — Szerdán átlapította meg különben a beeskereki

postahivatal főnöke egyetértőleg a szubotica-i posta vezetőjével a beszélgetések idejét. Eszerint Beeskereknek naponta háromszor áll a budapesti fővonal rendelkezésre, még pedig délelőtt 9 óra 30 perctől tíz óráig, délután 1 órától fél kettőig és öt órától fél hatig. Egy (három perces) beszélgetés ára negyvenöt dinár. Telefonhívás harminc dinár.

Szünetet a Budapest-Bécs közti légijárat. Budapestről jelentik, hogy további intézkedésig a Budapest és Bécs közötti repülőjáratot beszüntették.

Erdekes pont volt még a királyi nászajándék céljára összegyűjtött egy millió hatszáz dinár és két évi kamatjának hováfordítására előterjesztett javaslat. A közgyűlés magáéva tette az állandó választmány erre vonatkozó indítványát és elhatározta, hogy az összeget a Beogradban emelendő vazdasági diákolthoz felépítésére fordítja és erről memorandum formájában értesíti az udvarnagi hivatalt.

Az utalap 1925. évi költségvetését a közgyűlés az állandó választmány és a közigazgatási bizottság javaslatának megfelelően fogadta el. Együttel elhatározta, hogy a titelperlezi utat az uti törvényben nyert jogánál fogva átveszi az állami bálózatból a megyéibe.

A vármegyei jegyzőalap 1.435.000 dinárt kitevő deficitjének pótlására a törvényhatósági bizottság a községek hozzájárulását száz százalékkal felemelte.

A beeskereki tüdőbetegdiszpenza-r vételárának törlesztésére harmincezer dinárt, a beeskereki méltaló fenntartására ötven ezer dinárt szavaztak meg.

Végül jóváhagyták az egyes alapok zárszámadását és a különféle hitellátruházásokat, amelyek egyes fel nem használt régebbi költségvetési tételekre vonatkoznak.

A tárgysorozaton szereplő többi kisebb jelentőségű ügyeket en block elfogadták, amivel a közgyűlés — déli két órai megszakítással — délután fél öt órakor véget ért.

Nagyon ötletes és gavalléros reklámot hozott Szilveszter-estéjén az Ambrózia cukorkagyár, Ezer dobom vingai csokoládébombont osztott szét ingyen a város öt legnagyobb mulatóhelyén Szilveszter-estéjén. Az Ambrózia gyár, amely az ország legproduktívabb cukorkagyára, újabban megszerezte a vingai bombon előállításának receptjét és most forgalomba hozta a finom cukorkakülönlegességet.

Elfogtak egy vagonfosztogatót. A beeskereki rendőrség tegnap egy vagonfosztogatót fogott el és tartóztatott le, akiről kihallgatása alkalmával kiderült, hogy nem kevesebb mint három lopás terheljék lekiismeretét. A vagondézmáló Sztepan-csev Pera beeskereki vasutas, aki vonatkísérői minőségben két ízben „szedett vátot” a teherkocsik áruzállítmányából. Az első esetben, amely mintegy egy hónappal korábban történt, egy Csókáról Beeskerek felé menő vonat kísért. Az egyik teherkocsi töredézet sarkából vásznat látott kikandikálni. Ekkor kísértette meg először a lopás ördögének csábítása és eredménytel — mert a szövetet kihúzta és levágott belőle két métert, amelyből aztán két nőruhát varratott. Röviddel ezután egy Kumánon vesztglő vonatból kiemelt egy négy literes fonott kosárral ellátott üveget, amelyben ecetkivonat volt. A harmadik lopást a napokban követte el. A régi vasúti állomás javítóműhelyéből ellopott egy vaskályhát — s ez volt a veszte. A rendőrség elfogta és a házkutatás alkalmával a lakásán megtalálta az eltulajdonított tárgyakat. A tárgyi bizonyítékokkal szemben Sztepan-csev belátta a tagadás hiábavalóságát és beismerte, hogy a lopásokat tényleg elkövette. A bűnös utra tért vasutast még tegnap átadták az ügyészségi fogháznak.

Gudurica ünnepe. A délbánsági Gudurica (Kudric) község január 11-én, vasárnap ünnepli fennállásának kétszázadik évfordulóját. Ez alkalommal nagyszabású ünnepségeket rendeznek, melynek előkészületei máris javában folynak. A jubileumi ünnepséget borkiállításal fogják egybekötni.

Köszönetnyilvánítások. A Beeskereken állomásozó 27-ik gyalogezred parancsnoksága a következők közlésére kérte fel szerkesztőségünket: Mindazoknak, akik ebben az évben a katonákra gondoltak és adományaikkal, szolgálataikkal hozzájárultak ahhoz, hogy a 27-ik gyalogezred november 17-ikén rendezett szlavája minél jobban sikerüljön, ez uton mond köszönetet a 27-ik gyalogezred parancsnoksága.

Trébiy Jőcő kereskedő egy gyermeknek való teljes ruházatot adományozott, amelyért ez uton mond hálás köszönetet a helybeli szerb nőegylet.

Kéménytüz. Szerdán este hét óra tájban Wilhelm Ferenc cipész főutcai házában kéménytüz keletkezett. A tüzet a tűzoltóság oltotta.

\* Hangos kacagás verte fel tegnap az összes előadásokon a „Balkán-mozi” termét. Zoro és Huru remek mókáin úgy kacagott a közönség, hogy még az utca is harsogott bele. Ma utójjára fut a remek vígjáték itt a mozivászonon 5. 7. 6. 9. órák. A kisorsolt szerencsemalaszt Borivaj Bozsics ur nyerte meg az 1351-es számmal.

**Orvosi tanács a reaktiválásukat kérő tanítók felülvizsgálására.** Beográdból jelentik: A közoktatásügyi minisztérium orvosi tanácsot szervezett, amely azokat a nyugdíjas tanítókat és tanítónőket fogja felülvizsgálni, akik reaktiválásukat kérik.

**Kéri Pál — gabonaügynök.** Rövid távirat jelzi Bécsből, hogy Kéri Pál ismertnevű hírlapíró, az emigráció egyik vezére pályát változtatott — gabonaügynök lett.

**Conan Doyle spiritizista módszerrel kutat egy gyilkos után.** Newyorki újságok jelentése szerint sir Arthur Conan Doyle, a Sherlock Holmes kalandjainak világhírű írója, aki az okultizmusnak lelkes híve, megvásárolt egy házat, amelyben B. Ewell nevű embert meggyilkoltak 1920-ban. A tettest a mai napig nem tudta kinyomozni a rendőrség. Conan Doyle kijelentette, hogy a házat kísérleti célokra vette meg, hogy a gyilkosság színhelyén végezzen spiritizista kísérleteket s a saját módszerével kinyomozza, hogy ki volt Ewell gyilkosa. Az amerikaiak érthető érdeklődéssel várják az író kísérletének eredményét s közben Doyle könyveit olvassák. Ha a kísérlet nem fog eredményre vezetni, de a nagy író semmiesetre sem fog a házra ráfizetni, amelynek megvásárlása amerikai stílusú reklámfogásnak látszik.

**Kemal győzelmet aratott.** Konstantinápolyból jelentik, hogy a választásokon Kemal pártja teljes győzelmet aratott.

**Hogy lehet az államokat szanálni?** Budapestről jelentik, hogy a katonai ellenőrzés Magyarországnak havonként 663 millió koronájába kerül.

**Garázdá farkasok.** Patakfalva, udvarhelymegyei község határában legelgetett egy juhnyáj és egy sertéskonda. Hirtelen ott termett közéjük három éhes farkas és a fényes nappal békésen legelésző állatokra támadt, melyek közül egy kocót szétmarcangolt, egy juhot pedig teljesen felfalt. A pásztorok lármájára segítségül szaladt falusiak aztán megakadályozták a farkasokat további garázdálkodásukban.

**Két és fél kiló ezüstpénzt találtak.** Párkányból jelentik: Érdekes és értékes leletre bukkantak Sárkányfalván a mezőn dolgozó béresek. A föld turása közben egyikük szerzésára kemény tárgyba ütdött. Tovább ástak, mire egy vasládikó került felszínre, melyben két és fél kilogramm különböző ezüstpénzt találtak. A pénzek II. Ferdinánd és Vencel királyok idejéből származnak.

\* Vas- és fémöntvényeket Krausz-nál, Veliki Beeskerek. — Telefonszám 829.

Opšt. poglavarstvo u Belom Blatu.  
Broj 1814/1924. 2558

### Dražbena objava.

Opština Belo Blato prodaje 5-og januara 1925. god. pre podne u 9 sati na javnoj dražbi 3 kom. bikova. U Belom Blatu, 16 dec. 1924. g.  
Beležnik: Knez: Ivan Nečov.  
Bogvar.

## A bájoság szaktudománya.

**A tetszeni vágyás és a tetszeni tudás művészete.**

Hölgyeim, akiknek bölesőjébe esetleg nem helyezték el a teljesen kifogástalan, tökéletes szépség adományát a szűkmarku istenek: vigasztalódjanak! Már az elegáns élet filozófijának írója, a nagy Balzac mester, — aki pedig ebben a dologban elsőrangú, dus tapasztalatokkal rendelkező szakember volt — megírta, hogy a szépségnél sokkal fontosabb a báj, amellyel a nő egész lényét megaranyozhatja, még ha arca, terméle nem is felel meg mindenben az ideális szépség ama követelményeinek, amelyeket a milói Vénus klasszikus mintája után már a régi görögök megállapítottak. A kitűnő Balzac mester e tanítását megerősíti most egy legújabb, legmodernebb szaktekintély, akit valóban mértékadónak lehet elfogadni e téren, mert hiszen — színész, — vagyis a tetszeni tudás legmagasabb egyetemének nyilvános rendes professzora. London egyik legnépszerűbb művésznője, Evelyn Layke, írt most alapos és szellemes tanulmányt erről a kérdéssel, — lehet-e ennél fontosabb kérdés? — praktikus utbaigazításokat adván a hölgyközönségnek, hogyan kell elkerülni mindazt, ami a nőt megfosztja bájoságától s mi módon fokozható mindaz, ami megjelenését kellemesebbé, grációzusabbá, elbűvölőbbé teszi. A nőnek, — írja a Bájoság tanárnője — buzgón és ügyesen napvilágra kell hozni a természetben rejlő kellemet és kecsességet, a melyeket figyelem és gyakorlat által fejleszthet és tökéletesíthet. Legfontosabb segédeszköz erre a tánc, amelynek zengő ritmusában feloldódik a tagok esetleges merevsége, a melynek lágy, dallamos mozdulatai a nő egész magatartásába átmennek, akkór is, amikor nem táncol. Nagy gondot kell fordítani a járás kecsességére, amelynek legnagyobb ellensége a divatos magas sarok; ez a nő egész természetének merev vonalat kölcsönöz. De legtöbb égb-

kiáltó bünt követik el a hölgyek a Grácia törvényei ellen — állás közben. Rettenetes — kiált föl elsősorban Evelyn Laye — amikor a hölgyek úgy állnak meg, hogy nem helyezik egymás mellé lábaikat, ami által tartásuk oly nehézkes látványt nyújt, mint egy cölöpökön nyugvó építmény. Rendkívül sok kellemet lehet kifejtetni a karok hullámos mozdulataival, a kéz és az ujjak ügyes, finom mozgásával. Egyáltalán: a szépség vonala a kerekded, lendületes mozdulat: erre kell a hölgyeknek törekedniök s egy kevés gyakorlat a tükör előtt leszoktatja őket szögletes mozgásukról s hozzásegíti, hogy megjelenésük úgy hasson, mint egy melódikus költemény. Mert a nőnek olyannak kell lennie, mint a megtestesült zene! — Így oktatja a bájoság tudományában testvéreit a londoni mesternő, akinek könyvét — ámbár sok helyes megfigyelést és praktikus tanácsot tartalmaz — mi mégis hallatlanul veszedelmesnek tartjuk a férfiakra nézve. Mert hiszen mi szentül valljuk, hogy abszolút esunya nő egy sines a világon, minden nővel veleszületik bizonyos báj és kellem. És veleszületik a tetszenivágyás és tetszeni tudás adománya is. S most még jobban ki akarják erre tanítani a hölgyeket? Mi lesz akkor az ügyis eléggé szédülő, eléggé elbűvölt, divatos nyelven szólva: ügyis eléggé megfőzött szegény férfiak?

## ELVÁLLALOK

mindenféle kereskedelmi, gyári, iparvállalati és részvénytársasági könyvek vezetését, ellenőrzését, felülvizsgálását, lezárását, leltár és mérleg készítését szerb, magyar és német nyelven  
Címét kérem a kiadóhivatalba leadni.

## ELADOK

egy 45 HP Puch-Excelsior MOTOREKÉT majdnem új vagy elcserélném egy 8 HP cséplőgarnitúrával.  
KUSCHILL JÁNOS, SZÁRCSA

## CUKOR

A veliki becskereki cukorgyár a zsidó husvétii ünnepekre dr. Niedermann Mór veliki becskereki főrabbi ur felügyelete alatt פסח של פסח cukrot állított elő. A „hechserrel“ ellátott cukor nagyban megrendelhető a cukorgyár igazgatóságánál. 2610

## Mezőgazdák!

Használjunk műtrágyát az ipari növények (kender, cukorrépa, dohány stb.) hozadékának emelésére! Emeljük a kukoricatermést műtrágya használatával!

Használati utasítást és bővebb felvilágosítást nyújt a

„DANICA“

vegyipari Rt. bánáti képviselője:

EM. HAAS & COMP. cég Veliki becskereki.

Sürgöncim: Material. Gyár: Koprivnica. Telefon 288.

## Röntgennel lehet megállapítani a gyöngyök valódiságát.

Az igazgyöggel igen sok csalás folyik. Olyan tökéletesen tudják utánozni az igazgyöngyöt, hogy még a szakértőt is megtévesztik. Ezért mindig fontos kérdés volt, hogyan, minő exakt módszerekkel lehet a hamisítványt felismerni. Ezideig még csak olyan módszereket ismertek, amelyek a gyöngyöt elpusztítják, vagy legalább is a szépségén esorbát ejtevek. És végre még ez sem biztos, mert ha a gyöngyösor egy-két szemét ilyen alapos vizsgálatnak vetik alá, a sorban még maradhat hamis is a többi között. Ujabbban azonban Dawilier francia tudós a fizika legújabb módszereivel vizsgálja a gyöngyöt, a Lane-féle módszerrel, mely teljesen biztos és a gyöngynek nem árt.

Lane ugyanis a Röntgen spekroszkópia megalapítója. A Röntgensugarak az anyag belső szerkezetét tárják fel, a kristályok belsejét fotografálják le. És akárminő ügyes is, a hamisító, a gyöngy belső szerkezetét nem tudja utánozni. Azt, amit a gyöngygyógyító készít, annak a belső, kristályos szerkezete más, mint amit emberi ügyesség előállíthat. A Röntgen-sugár, különösen ha előzetesen u. n. monokromatikus, tehát egyszínű sugárnyalábót készítettek, átvilágít a gyöngyön és felderíti a csalást.

## SPORT

**Modern jégpálya Beckereken.** A vivő- és tenniszklub Regatta melletti koresolyapályája elkészült és valószínűleg néhány napon belül megnyílik. A klub vezetősége mindent elkövet a közönség kényelme érdekében, hogy végre valódi békebeli jégpálya álljon a nagyközönség rendelkezésére. Az általános óhajnak megfelelően az esti órákban villanyvilágítás mellett hódolhat a közönség kedves sportjának, sőt bizonyos napokon katonazenéről is gondoskodik a vezetőség. Kényelmes melegedő, valamint ruhatár és buffet áll a közönség rendelkezésére. A koresolyaidénybérletek január 3-tól válthatók ki a Grünbaum Vilmos-cég Alekszandrova (fő) utcai üzletében. — Január nyolcadikáig kedvezményes áron klubtagoknak és diákoknak 40 dinár, nem tagoknak 70 dinár. Január 8-án tul klubtagoknak és diákoknak 70 dinár, nem tagoknak 100 dinár az idényjegy ára. Napijegyek 3 és 5 dináros árban. A jégpálya megnyitása a Grünbaum Vilmos-cégnél és a Kovács cukrászdában lesz kifüggesztve.

## TÖZSDE

Január 1.

Beograd. (Zárlat.) London 306-25, Páris 348, Newyork 6450, Genf 1261, Szaloniki 120, Milánó 272-75, Prága 295-55, Berlin 1560, Wien 910, Budapest 9, Amsterdam 2615.

## Ház eladó.

Azonnal eladó a Hajduk Velykova (Mercezi) utca 2859. számú ház, az új jegyzői tanfolyam épülettel szemben 2505 Cím a kiadóban

Az ob  
mány m  
kovity,  
ter is, a  
horvát fi  
Drinkov  
Amiko  
Excelsio  
reggelizz  
be és m  
is aláír  
kijelente  
határoza  
len, hog  
ben, har  
pillanatb  
botját, h  
azonban  
amig a  
le nem t  
dót.

Cserno  
nyilatho  
and m  
sági an  
A ke  
mona  
állanak  
mögött  
követik  
Ideje, h  
vallások  
szág mi  
szág te  
ben.

Az osz  
tárgyal  
tel ezelt  
zése vég  
újából ne  
mány az  
nös me

A pa  
ügyében  
azt hiszi  
volna a  
sok kezd  
a kormá  
nák.